

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér. Előfizetési pénz és reklamációk BALKÁNYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Dr. VRATARITS IVÁN. Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.</p>	<p>Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények e lap szerkesztőségébe küldendők. Hirdetési díj: 3 hasábos pettisor egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér. Nyitáért pett sora 50 fill.</p>
--	--	---

Magyarosodunk-e?

A „Vasmegei Napló“ 91. számában egy cikk jelent meg, mely a magyarosodásnak Vasmegeyében elért eredményét bíráló alá vévén, elkeseredéssel panaszolja, hogy az é tekintetben elért eredmények nemcsak nem kielégítő, de véleménye szerint egyáltalán semmi eredmény nincsen.

Nem tartom magam hivatottnak a magyarosodásnak Vasmegeyében történt fejlődési fokait leírás tárgyává tenni, mert a megye nagyrésztben, különösen a körmendi és felsőöri járásban a magyarosodás hogy állásáról tudomásom nincs is, de miután a nevezett cikk a muraszombati járást s annak vend népét is azok közé sorozza, amely magyarul csak egyéni érdekből tanul meg, egyébként pedig a magyarsággal való minden közösséget megtágad, helyi patriotizmusból s a vend nép elismert hazafias érzületére való feltékenységéből nem mulasztatom el, hogy arra néhány szóval ne valaszoljak.

Elismerem a cikk hazafias intencióit s elismerem azt is, hogy a magyarosodás terén kimutatható eredmények sehol sem olyanok, mint mindöket hazánk megkívánhat, ám de é tekintetben — azt hiszem — széles é hazában legkevesebb kifogásolható található a muraszombati járásban s annak vend népénel.

A vend nép ösidőktől fogva kitűnt a nemzetiségek között hazafias, a magyar hazához ragaszkodó érzületével s magyarosodása 20 év alatt akkorát haladt, hogy a legkényesebb hazafiai aggodalmakat is eloszlathatja. S azt is mondhatom, hogy magyarosodása tisztán a magyar nyelv szeretetének, a magyarsághoz való önzetlen ragaszkodásának tulajdonítható, mert hiszen mostoha forgalmi viszonyainál fogva a színmagysággal szervei összeköttetésben egyáltalán nincsen, ellenkezőleg a nép egynegyed része az év nyarat Szlavoniában és Horvátországban, telét pedig a szomszéd Stajherben tölti.

Minden idegen örömmel tapasztalhatja, hogy a vendek lakta vidéken a vend nyelv ismeretét alig van szükség, a gyermekek magyar köszöntéssel fogadják az idegent körútjában s a mezei munkáról hazatérő legények és leányok magyar népdalok éneklésével szórakoztatják magukat.

Azért a vend nép megérdemli, hogy megvéddem őt azon vad ellen, hogy csak jutalom és haszon ellenében hajlandó magyarul tanulni és beszélni.

A körmői sárga fénekből nagyon keveset látott a muraszombati járás, ha csak ide nem sorozom a magyar nyelvi bizottság által kiosztatni szokott jutalmakat azon egyének között, akik kötelességtudásukhoz és teljesítésükhöz képest nem 50

vagy 100 koronát érdemelnek, hanem teljesített munkájuk nagyságához és értékéhez, valamint munkájuk felmutatható sikereiből képest a legmagasabb államtisztviselői fizetést is joggal igényelhetik.

A vendek nevében kérem azért cikkíró, ne sorozza őket a germánok és horvátokkal egy kategóriába, mert a vendek nem ismernek semmi közösséget a többi nemzetiségekkel s vend elnevezésüknek a „lót“, „horvát“ és „szlovén“ stb. elnevezéssel való felcserélése ellen is tiltakoznak, mert a „vend“ elnevezést fogalmilag a magyar hazafiságtól elválaszthatatlannak tartják.

Ne hangoztassuk a vendekről, hogy ők vendek, mikor ők maguk is magyaroknak tartják magukat, hanem ismerjük el s használjuk ki magyarosodási hajlamukat és törekedjünk mindnyájan oda, hogy alkalmas fogalmi eszközök létesítésével őket a magyarsággal szervei összeköttetésbe hozzuk, amikor magyarosodásuk is sokkal jobban meg lesz könnyítve, mint jelenlegi elszigetelt helyzetükben. V.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, akiknek postautalványt küldtünk, tartozásaik beküldésére.

A „Muraszombat és Vidéke“ kiadóhivatala.

TÁRCA.

Az egészségtan szerepe a népiskolában

— Ádám János állami tanítótlól. —

(Folytatás és vége.)

Komikus és szálnalmas a szerep mire a tanító vállalkozik, de még inkább a gyermeké. Avagy nem az, midőn meg kell ismerkednie az egész állat növény világgal, meg a földdel, majd a csilgokba felhagya az eget ostromolva, míg ide leun nem tud élni. Életét józantlan berendezni senkiesem tanította meg.

Hogy az egészségtan tananyaga is mennyire nem szolgálja a helyes célt s kritikai szemmel nézve minőség tekintetében mennyire kifogásolható, levén inkább alak, mint anyagi képzők, ezt az előttem fekvő íly című és celu műből vázlatosan feltüntetem.

Ezt orvos írta. Ő bonctanilag nézi a dolgozat, én paedagogiailag veszem. — Ha tanító írja é művet, így okvetlenül az érzékekről szól először, mert ezek óvása é óvatása a legelső é mindvégezt legfőbb teendő, mert ep érzék nélkül nincsen

vagy hiányos az ismeret. — A mű a táplálkozásra felelt é fősúlyt s ezzel is kezdi. Igaz, hogy ez sem mellőzendő, amennyiben ebből épül é test s mint egy philozofus mondja: „Az vagyok amit megemészték“. Egy angol orvos kimutatta, hogy ha hónapokon át bizonyos husmekkel táplálkozik az ember, mily batással van az az egészségre. No de a tanító, azaz iskola nem írhat étlapokat, mert biz nem venné jó néven é hentes, ha a tanító oda írta neki; ne adjon é fanak disznóhúst, mert attól buskonorra, pessimistává lesz stb.

Inkább azt hangoztatta volna, hogy nem az táplál mi megesszünk, hanem mit megesszünk s ezzel a mértékletességre hívna föl é gyermekek figyelmét. Ezzel párhuzamba lehetett volna állítani é szellemi táplálkozást is. A tojásnál é a záptojás evésnél, de é kementől nem. Pedig az utóbbi — ugy tudom — különösen húsvektor gyakran okozja é betegségek, míg az előbbire Európában felekezeten nem találom. A tejet leírja milyen színi, mit lehet belőle készíteni stb., de a túró gyögyerejét, é savó é tejcurát elfeledte. A növény édeleknél — mit é nép élevezési cikkének tart, inkább elkészítési módjukkal bíbelődik, (ami é főzőiskolák dolga volna) sem hogy ezek vertisztító s javító erejüket említene. Hogy miért é köznép é növényi édele é uraké é hus, magyar logikával következtelve: „mert é köznépnek nem adott mód, hogy krónikus gyomorbetegjől kiryógyulandó Karlsbadba mehessen.

Légszísi gyakorlatok, levegő gyögyítő ereje kifeleved, ezzel együtt é nap, víz, föld, méz, fu-

vek stb. természetes gyögyeszek. Már pedig inkább é természetes gyögyeszekkel ismerkedjek meg é növendék az iskolában s ezeket az egészségteni olvasmányok vigyék é családba is, mely feladat az íj. könyvtárrakra s azok szerkesztőire vár.

Az iskolák nem lehetnek megölői, hanem fejlesztői, táplálói mindannak mi természetes, mit neve legjobban ajánl. Innen kell köztudatba menni, hogy csak természetes élelmű mellett lehet vaikai egészséges s csak tiszta é edzett test képes é betegségeknek ellenállani, meg é elphutniak, mint Sybaris népének, kit párnája rózsalevelei is bántottak, el kell pusztulnia. Egyszerű embereknek, mi egyszerű emberek csak egyszerű módot nyújthatunk, mi é legszegényebbek é birtokában, rendelkezésére áll.

Kívánatos volna tehát, ha é tananyag é gyermek egyéni javát szolgálná. Kívánatos volna, ha az I. é II-ik osztályban beszéd alapján ismerkednének meg é gyermek é legszükségesebb egészségté óvo tudnivalókkal. A III-ik osztálytól kezdve pedig méltó helyet nyerjen az önálló tantárgyak közt é a többi tantárgyak is ott, hol alkalom adatik támogatásuk. De végül legkívánatosabb volna az, ha az iskola, é tanító adná é példát, mert hisz szó oktat, példa vonz.

Hogy mivel kezdjük az egészségtan tanítását, erre önként eszembe jutnak Rousseauanak általánosságban mondott éme szavai: „Kezddétek é növekedéteket jobban tanulmányozni“ — ha valahol ugy az egészségtannál helyen valok. A gyer-

Mihály gazda és notárius uram beszélgetése az üszök kihelyezéséről.

Mihály: Jó reggelt kívánok notárius uramnak s kérem ne vegye rossz néven, hogy már ilyen korán reggel alkalmatlanokodom. Tegnap hallottam a komántól, hogy gazdakörünk más vidékről jobbfaú üszöket, teheneket hozat és oszt ki a gazdák között, hogy marhaállományukat javítsa. Természetesen, mint minden dolognak, úgy ennek is meg van a maga rendje-módja s tudom, hogy notárius uram majd csak helyreigazít ebben a járatomban, mert mi türestdagadás, biz én magam sem vetném meg, ha valami jófajtu marhához jutnék.

Notárius: Jó helyen jár gazduram, épen a napokban kaptam a szolgabíróaságtól utasítást, hogy maguknak az üszök kihelyezését megmagyarázzam. Ha ideje engedi, üljön le, majd elmondom a dolog végét.

Mihály: Bocsanat! kérek notárius uram, de a komám s még egy-két szomszédom, künn várnak rám, nem hívhatnám be őket, hadd halljuk notárius uram felvilágosítását egyszerre többen.

Notárius: Csak rajta, hívja be őket, mindig szívesen beszélgetek ily fontos ügyekről, készséggel kezökre járok, amiben segítségükre lehetek. (A szomszédok jöttek s illendő köszönet után helyet foglaltak, notárius uram pedig megkezdte magyarázatát).

Notárius: Nagyméllóságú földmivclésügyi miniszterünk nagyobb pénzösszeg felett rendelkezik, melyet csak szarvasmarhatevnyésztésük javítására fordít, ennek egyik módja, a jobbfaú üszök kihelyezése.

Mihály: Nagyon helyes, hanem ugyan-csak jófajta marha legyen az, amit ami rónánkra akarnak hozni, mert amint tudja notárius uram, a miénk sem utolsó ám.

Notárius: Természetesen, hogy még a miénknel is jobb, szebb fajtát hozat gazdakörünk, hisz épen azt akarja, hogy még a megvevőknél is tökéletesebb legyen.

Mihály: Nagyon szép lesz, hanem lesznek ám sokan, akik majd a szép marhával nem törődnek, elhanyagolják, vagy pedig a legelső vásáron jó pénzért tudnak rajta.

Notárius: De nem oda Buda! Gondoskodtak ám azok azért, akik ezt a dolgot el-

rendezik, hogy olyan mihaszna ember ne jusson hozzá. Legelőször is olyan földműves, kinek saját magának van földje, vagy mint bérlő-gazdálkodó gazda kaphat a kősztantó marhákból s az is csak a természetelt takarmányának megfelelő számát, tehát csak annyit, amennyit gazdaságában jól táplálva fel tud nevelni, eladni pedig nem szabad a tenyészmárhát.

Az üszök kihelyezése gazdakörünk által megállapított időben és sorrendben, az illetékes községi bírő és két előjáró tanúsága és felelőssége mellett történik.

Az üszöket a muraszombati járási gazdakör megbízottjai adják át a vállalkozóknak. — Muraszombatban a járás székhelyén vagy más helyen elősúly szerint kilónként körülbelül 60 fillérben megállapított egységárban, mely egységárt vállalkozó minden ellenvéltés nélkül elfogadni köteles.

Az üszök lemezálása legalább három órával etetés és itatás után a községi mázsán hivatalosan történik. Minden egyes üsző fölbeléget kap és e jelzőnek megfelelő folyó számmal elátva jegyzékbe vétetik és állatorvosilag megvizsgáltatik.

Vállalkozóknak nem áll jogában a kihelyezésre kerülő üszökből válogatni, hanem ki-ki tartozik a számára sorsolás utján kijelölt üszőt feltétlenül átvenni.

Az elősúly szerint megállapított vételáron kívül a következő járulékok fizetendők: állatorvosi vizsgálati díj, begyőzés és begyőzésért darabonkint 1 kor. 20 fill., mely összeg a fülgömök ára is benfoglaltatik; számszási díj darabonkint 20 fill.; kezelési költségek évenként és darabonkint 50 fill.; állatbiztosítási díj: a magyar kölcsönös állatbiztosító társaság által felszámítandó közönséges és járványbiztosításért járó díj és járulékok (100 korona érték után kb. 3—4 kor.)

Az üszök vételára az átvételtől számítandó 5 év alatt egyenlő évi részletekben a muraszombati mezőgazdasági bank r.-t. pénztárába Muraszombatban az esedékes részlet után számítandó 5% kamattal együtt lefizetendő.

Az átvett üszőt tartozik vállalkozó legalább 5 évig, tehát mindaddig, míg annak vételára teljesen lefizetve nincsen, tulajdonában megtartani, amennyiben bármi okból

a kényszereladás szükségse, — akár tenyészképtelenség, akár más ok miatt beállana, a mit vállalkozó az illetékes községi előjáró és a járási m. kir. állatorvos által kiállított bizonyítvánnyal igazolni tartozik, — úgy ezen körülmény mindannyiszor a muraszombati járási gazdakörnek bejelentendő. Az engedélye alapján azután az üsző eladható, mely esetben a még hátralékos vételár az üsző eladása után a befolyt összegre való tekintet nélkül egészben és azonnal a bank pénztárába befizetendő.

Mihály: Szegény ember sorsa Isten kezeben van, mi történik akkor, ha egyik-másik gazdatársunk tönkre megy, vagy ha a marha valami betegségben elhull?

Notárius: Erről is gondoskodtak, ugyanis, ha vállalkozó vagyoni, vagy gazdasági viszonyaiban beálló kényszerítő körülmények miatt, az egyébként tenyésztésre alkalmas üsző tovább, illetve az öt év lejártáig megtartani nem tudja, megengedtetik, hogy azt más, a községben lakó oly vállalkozóra adja át, aki a kötelezettségek elvállalására készen nyilatkozik és aki jelen feltételeknek megfelelőn képes. Az átadáshoz a bank engedélye mindannyiszor kikérendő, ami ha megtörtént, az üsző az új vállalkozóhoz — a szükséges iratok aláírása után — az előjáróság 3 tagjának, esetleg a járási m. kir. állatorvos kizbentjöttével átadatik.

A vállalkozóknak átadott üszők a kihelyezés alkalmával — azok terhére és javára — a magyar kölcsönös állatbiztosító társulatnál biztosítatnak. Az állat értékének emelésével egy-egy év elmúltával a biztosítási összeg felemelhető, de tartozik vállalkozó ebbeli kívánságát a gazdakörnél mindannyiszor bejelenteni.

Ha a kihelyezett és biztosított üsző megbetegszik, tartozik azt vállalkozó saját költségén gyógykezelni — megbetegedésről pedig a magyar kölcsönös állatbiztosító társaságot azonnal értesíteni.

Ha az állat felgyógyulása kétséssé válna, indokolt kényszerelvágás alkalmazandó, azonban mindig csak a községi előjáróság és lehetőleg a hatóság állatorvos közbejöttével. Ha az állat elhull, az első fokú hatóság, a járási m. kir. állatorvosnak, az állatbiztosító társaságnak és a muraszombati járási gazdakörnek azonnal jelentés teendő.

Elhullás, vagy kényszerelvágás esetén a biztosító társulat által fizetendő biztosítási összeg első sorban az állat hátralékos vételárának törlesztése céljából a muraszombati mezőgazdasági bank pénztárába befizetendő, az esetleges többlet a vállalkozót illeti. Viszont, ha a biztosítási összeg meg nem fedezné a hátralékos vételárt, egy a különbözetet vállalkozó az esedékességre való tekintet nélkül azonnal a bank pénztárába befizetni köteles.

Mihály: Igy már értjük. Bizony jó is lesz az állatokat biztosítani. Gondoltunk mi már erre előbb is, de ember csak nehezen kezd valami újba. Igy aztán ezt is megpróbáljuk.

Notárius: Az átvett üszök, az átadás napján az átvető gazdák tulajdonába mennek át és azokról, a gümőkört illető 30 nap kivételével, — a gazdakör semmiféle szavatosságot nem vállal, hanem arra a községi előjáróság és a járási állatorvos felügyel az állatorvosnak jogában áll, úgy az állatok gondozását, valamint használatát illetőleg, szakszerű, tehát hozzáértő s mindenesetre hasznos utasításokat adni.

Mihály: Köszönjük a tekintetes notárius

mekismerete nélkül nem lehet az egészségtan tanítása individuális, már pedig, ha a gyermek egészségtan órái és óvatni kell, okvetlenül kell ismerni testi és lelki erejét, nevelését egyaránt. Igy épülhet csak a negatív gyengességre a pozitív, mert felednünk nem szabad, hogy az egészségtan nem elég csak tanítani, hanem aszerint nevelnünk is kell.

Hogy pedig a tanító a sokszori talányzeriséget megtudja fejteni, kutatnia kell a gyermek életviszonyait, esetleg változott testi állapotának okait, csak azután teheti az óvintézkedéseket, csakis így lehet a tanító sokszor elnéző. Vagyis mint egy tudós francia nő mondja némi túlzással „Mindent tudni anyyi, mint mindent megbocsátani”. Ezért szükségesek a tanító gyakori látogatásai a családoknál.

A legjobb egészségtan órák a szabadban adhatók. Vesszük növénydeinket gyakran a szabadba, ismertessük és gyűjtessük a természetes gyógyfűvet.

Sokszor elnéztem, mily piszkos rongygyal kötik be a gyermek sebet, mily rosszul ápólják azt. — Az a kérdés, hol kell azt megtanulni? En úgy tudom és tudjuk mindnyájan, hogy az iskola célja az életre nevelni, — életművelésze képezi — egy általános ismerettel: vagyis embert kell nevelnünk.

De az embernek, mint az arab példabeszéd mondja: minden dologhoz kell érteni, hogy egy dologban sem légyen járatlan.

Ha a gyermek „miért”-jét figyelme méltatjuk, ha idő és alkalom szülte érdeklődést elnyomni nem akarjuk, úgy az egészségtani ismereteket medicina gyanánt óraszámra beadni nem lehet.

A bajok megszüntet az iskolák ne fölül várják, a tanító emberismerete és gyermekszerelete csökkentheti ezt. Ha a tanítóban emberismeret és gyermekszerelet nincs, úgy munkája silány, a legjobb rendszer is holt — mondja Bullver — ha az iskola életelő lelke, a tanító silány.

Sajnos, hogy képezdeinknek még mindig mostoha gyermekei az embertani ismeretek. Sok ember — világ — önismeret nélkül lép az életbe. De ezen segíthet az erószakart.

Ismeresse, kedveltesse meg az iskola az ifjúsággal: az egészséget, fiataloságot és szabadságot, mit Schopenhauer az élet három legfőbb javának nevez, hogy addig övjük, védjük, míg birtokukban van, nehogy később Mariusként keseregjenek a romok felett.

El a copfos intézményekkel, szellemi bukfenekkel, mik a gyermeket természetes fejlődésében megakadályozzák. Ne terheljük az iskolák a növénydeket csak tanulmányokkal: „Hisz ősz az élet — mondja Goethe — de virító az élet aranyfája.”

urnak a hozzájáruló szívességét és jóakarát. Ebből is azt látjuk, hogy a földművelésügyi miniszter ur jóindulattal van hozzánk s minden módon segíteni akar a gazdáknak, ami pedig bizony ránk is fér. Ha aztán jobb marháink jobb áron kel, abból bizony szépen kiegészíthetjük magunkat, ha egyben-másban a termés nem is ütne be jól.

Notárius: Látom maguk értelmes emberek, megérdemlik a költséget és fáradságot, amibe ez a marha kihelyezés kerül, épen azért ne gondolkodjanak sokat. Szorgalmas, rendes, tiszta gazdáknak nagy hasznára lesz ez a dolog. Nálam fekszenek már a kötelezőnyilatkozatok, melyeket minden gazdának előre alá kell írnia. Sokan már alá is írták. Jó is lesz vele sietni, mert már csak a jövő hó közepéig lehet aláírni, hogy aztán gazdakörünk a kellő mennyiségű marharól idejében gondoskodhassék.

Most pedig Isten áldja meg gazdura-mékat, örülök, hogy a földművelési miniszternek, meg a gazdakörnek ebben a szép munkájában segítségükre lehettem. Ilyen hasznos dologban mindig örömmel adok felvilágosítást.

F. I.

HIREK.

— **Uj jogtudor.** Ertesülünk szerint bírók fia, Sömen Lajos, a napokban jó sikerrel tette le a harmadik jogtudományi szigorlatot és november hó 5-én doctorátusát felszavolta. Gratulálunk!

— **A főszozabiró tárgyalási napjai.** Pósfay Pongrácz járási főszozabiró székhelyén kívül november hónapban Tótkeresztúron 3-án, Vízlelván 16-án, Vashidegkúton 8-án tart tárgyalást.

— **A Gazdakörből.** A muraszombati járási gazdakör értesíti a t. gazdaközönseget, hogy to-laki és vaskorpádi telepen gyümölcsfákat jutányosan árusít, gazdaköri tagok darabonként 30 f kedvezményes árban kaphatják. Egyben tisztelettel felkéri hátralekös tagjait, hogy évi díjakait mielőbb befizetni sziveskedjenek.

— **Könyvtárak.** Amint értesülünk, az állami ovoda helyiségében elhelyezett „Dunántúli Köz-művelődési Egyesület“ vándor könyvtára és a Népkönyvtár, további intézkedésig, vasárnaponként d. e. 10—11 óráig áll a közönseg rendelkezésére.

— **Motorkocsi menet.** November hó 1-étől kezdve Szombathely és Rum között motorkocsi menetek fognak közlekedni. Az utat Szombathely-től Rumig a motorkocsi negyvenöt perc alatt tesz meg, holott a mostani gómozdonyok egy óra és tíz perc alatt tették meg ugyanazon utat.

— **Vásárok sorrendje november hónapban.** Bellatine nov. 5., Battányd nov. 10., Regede nov. 15., Óri-Szt-Péter nov. 4., Mártonhely nov. 11., Gyánfalva nov. 25., Csáktornya nov. 25., Felső-lelván nov. 30.

— **Panasz.** Panaszt vetünk. Városunk vilá-gítása éppen nem tart lépést a hasonló kis vidéki városok világitásával, sőt még a legprimitívbb igényeket sem elégíti ki. Az elmulrt borus esteken pedig — a szó szoros értelmében — vak sötét-ség borult városunkra már a korai esti órákban. Kérdjük, mi lehet ennek az oka? Hisz elégséges lampa van felállítva, amik, ha nem is nappali fényt, de legalább annyi világosságot tudnak szol-galtni, hogy a közlekedés a sötétség beálltával elvezeredelmessé ne váljon. Vagy pedig a lámpa-nyújtogató betáására van bízva az egész dolog, aki bizonyára a kalendárium szerint igazodik, mert ha holdvilág van jelezve, tekintet nélkül arra, hogy borult az ég, feleslegesen tartja fel-gyújtani, vagy pedig ilyenkor ő sem látja meg-gyújtani lámpáit? Annak a régi rossz viccenek sem szabad érvényesülni: hisz a tisztességes ember este otthon van, a lumpoknak meg ugy sem kell világitani; ez sokkal komolyabb dolog, hogy ily formán át lehetne siklani a kérdés felett. Közönsegünk végre is méltán elvárhatja, hogy városunk világitása a körülmenyeknek megfelelő legyen és ne a gesztenyesző jóváltól kapjon városunk központi világitást.

— **Szegény gyermekek öröme.** Nagy volt az öröm jobbmódu gyermekeszer körében pünkösd első és második ünnepe, amikor a szegény gyermekek javára előadást tartottak. S ennek az öröme most folytatása van az állami iskolába járó szegény gyermekek körében. Ugyanis nov. 10-én d. e. 11 órakor a muraszombati állami ovodában kerül közlésre a begyűlt összeg egy-reszéből vásárolt meleg ruhanemű. Az ünnepeken gyermekbarátok s érdeklődőkkel szívesen látnak.

— **Az állam gyümölcsfái.** Az állami faisko-lakban termelt gyümölcsfa-csemeték a föld-művelésügyi miniszterium mint eddigy ez évben is elárulítja. A megrendelésnek december hó 15-ig eszközöndök. Ingelyen oltványokban részösülnek a községi faiskolák, különösen azok, melyek el vannak látva kuttal és felszereléssel. Lelkészek, tanítók koronás belyeggel ellátott kérvényben fétáru gyümölcsfa-csemetéért folyamodhatnak. Oltóvesszők, míg a készlet tart, darabonként egy fillérért kaphatók.

— **Vásáregyedélyezések uj rendje.** A belügy-miniszterium uj rendelkezése értelmében jövőben mindennemű vásáregyedélyezés, áthelyezés, vásár-rendtartás, helypénzdíjazásbá ügyekben a törvény-hatóság kötelesek véleményadásra az illetékes gazdasági egyesületeket és közgazdasági előadó-kat felhívni ezek figyelembe vételével dönt a kereskedelmi miniszter.

— **Uj állami iskola.** Vasvármegye tanfel-ügyelője előterjesztést tett a közoktatásügyi miniszternek, hogy tekintettel az iskolakötelesek nagy számára, szükséges volna, hogy Vasvárs községben állami iskola állíttassék fel.

— **Szanatórium hölgybiztség Muraszombat-ban.** Amint értesülünk, a József Főherceg Szanato-rium Egyesület elhatározta, hogy a sanatórium-i hölgybiztságot alakít. Jó Forrásból arról értesül-ünk, hogy a bizottság városunkban a következő hölgyeket kéri fel a hölgybiztség szervezésére: Olajos Sándorné, Aczel Jozsefné, Takács R. Istvánné, Árvai Henriké, Heiszler Károlyné, Junkmez Sándorné, Sinkovich Elekne, Saary Jozsefné. A fölkérendő tagok az egyesület vé-ndőne, József kir. herceg aláírásával díszes oklevelet kapnak, melynek művészi rajzán egyik nagy festőművészünk most dolgozik. Az egyesület el-határozta, hogy az első népszanatórium épülete-ben elhelyezendő márványtáblán örökíti meg azoknak a lelkes hölgyeknek neveit, akik a nemi-zeti veszedelem ellen való küzdelemben a leg-nagyobb tevékenységet fejtették ki. A sanatórium-i hölgybiztség alakítása valóban szép, nemes és üdvös gondolat. És a derek egyesület valóban jól számít, midőn a magyar hölgybiztságot keresi meg. Mert minden ügynek győznie kell, amelyik a magyar nő fölkarol.

— **Hármas ikrek.** Luthár Ferencné andor-hegyi asszony f. hó 27-én este három gyermek-nek adott életet, de 2 óra múlva mind a három elhalt.

— **Vesztegés.** Bankó Victor tölgyesi lakos kutyája megmarta Antalics Istvánné tölgyesi lakost. A hatóság óvatosságból elrendelte a kutyának 14 napi orvosi megfigyelését, de minthogy veszteségtünetek eddig nem voltak konstatalhatók, a megmarrt asszony egyelőre nem küldetett a Pasteur-intézetbe.

— **Ragályos állatbetegség.** Jakosa Dániel csekefai fuvaros 3 lován rühesség lett megállapítva, amely veszedelmes ragályos börtbetegség miatt az egyik lo kiirtása válik szükségessé.

— **Körmentdi országos vásárok.** Az 1905. évi vásárokat Körmentden a következő napokon tartják meg: február 6-án, hétfőn; március 13-án, hétfőn; április 5-én, szerdán; május 10-én, szerdán; június 26-án, hétfőn; július 20-án, csütörtökön; szeptember 21-én, csütörtökön; október 12-én, csütörtökön; november 13-án, hétfőn; december 13-án, szerdán. Csákány községben a kereskedelmi miniszter rendelete szerint az eddig szokásos napokon tarthatók meg a vásárok.

— **Végrehajtás akadályokkal.** Az ideai rossz termés különösen mélyen sújtotta F. M. földesurat, kinek birtoka tul volt amugy is terhelve és a végrehajtások naprenden voltak nála. A végrehajtó, ki a szomszéd városból jött mind-g a tanúsra, nagy elégedettségű tanusított mindenkor a földbírtokossal szemben, ugy hogy mindig egyedül végezte feladatát és se becsis, se ískásik nem kísérté utjára. Azért meglepte, midőn egy pár héttel ezelőtt a régi kuria kapuit éppen a szemé előtt zárták be és az uraság kocsisa a ráson át megmagyarázta, hogy a végrehajtók kíséreltet egyútt nem engedni át a nagyságos ur a kapun. Hiába magyarázta a végrehajtó, hogy az a két ur, ki vele jött, előtte letessen ismeretlen s csak a véletlen alkalmatosságot használva ki,

hozta őket az ő kocsiján az urasághoz, a kocsis nem nyitott kaput, mert kérdésére, hogy mit keres akkor itt ez a két ur is, azt a választ kapták, hogy ők csakis az uraság-hatszemből intézhetik el jóvetelük célját. Majd a vég-rehajtó az idegenektől hocsánatot kérve, egyedül ment be a földesúrhoz és felvilágosította a ház urát a kúrn vára-kozt két ur káros helyzetéről. A házgazda ezek után egy-külön szobában fogadta a két látogatót. Ezek megkértek, hogy most már tekintettel arra, hogy végrehajtó van a ház-nál azn is ezen lakosztályhoz vezető ajtókat, mert előbb nem mondják el jóvetelük célját. A látogatók rejtélyes ma-gasivalete nagyon igazgatóttá tette a földes urat. Az igazlom azonban a szóval ki nem fejezhető öröm hatása alatt csak fokozódott, midőn megtudta, hogy ezek a vendégek Török A. és Társai hadapostei bankházból jöttek, hogy kifizessék neki az előző napon nyert legnagyobb 400 000 koronás fő-nyereményt. A végrehajtó segédszemélyzetének tartott vendé-kegy — most már a szerencse követéi, árverségi jegyző-könyv helyett hálalevelet vittek el a Török bankháznak.

Iparosok figyelmébe.

Igen tisztelt Szaktársak!

Sopron szab. kir. város önálló eszmadia és cipésziparai közös értekezleten elhatározták, mi-szerint tekintettel ezen iparos osztály sanyaruk és tarthatatlan állapotára, helyzetén mi módon való változtatása és életképességének fentartása céljából, 1904. évi november hó 13-án vagyis a soproni Erzsébet vásárt megelőző vasárnap délutánján a soproni ker. keresk. és iparkamara területen tartózkodó összes eszmadia és cipésziparosok érde-keben és azok anyagi viszonyainak javítása végett értekezletet tartanak, mely értekezlet fő tárgyát a lábbeliek (eszmadk, cipők) megállapított árának — a soproni eszmadia és cipésziparosok javaslata szerint — 20%-os felemelése fogja képezni.

Jelenjünk meg tehát mindnyájan az 1904. évi november hó 13-án tartandó értekezleten s törekedjünk szívvel-lelkkel e szent cél megvaló-sításán, mely nemcsak jogunk, de családunk érde-keben elengedhetetlen kötelességünk is.

Sopron, 1904. évi október 20-án.

A soproni ált. ipartestület elnöksége.

Az ipartestület előjárósága felhívja az érde-kelet iparosokat, hogy a fenti ügyben 1904. nov. hó 6-án d. u. 2 órakor az ipartestületi helyiségben tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek.

Muraszombat, 1904. október hó 23-án.

Stevancsecz Nándor,
jegyző.Bácz János,
elnök.

Volckmar Berta

háloságilag vizsgázott zongoratanárnő
zongora-raktára és
kölcsonzó intézete

MARBURG, obere Herrengasse 56. földszint.

(a cs. és kir. gymnasium átellenében)

ajánl a legnagyobb választékban

uj zongorák
(MIGNON, SZALON-
SZÁRNY stb.)

és
pianino

koreszt-tengelylél, díofa színezettel, fekete és amerikai matt díofából, szinty

harmoniumok

(európai és amerikai hangmódszer) a legelőkelőbb gyárakölt, eredeti gyári árak mellett.

Különlegesség

Ehrbar-zongorákban.

Írásbeli jótállás. — Résztelítések. — Becserél és clad átjatszott zongorák.

Olcso zongora-bérlét.

Hangótlás elfogadatik.

4137/1904. tkv. sz.

Árverési hirdetemnyi kivonat.

A muraszombati kir. járásbíróság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kollmann János széchenyuti lakos végrehajtónak, Zsemlics János széchenyuti lakos végrehajtást szenvedett elleni 100 kor. tőke követelés, ennek 1903. szeptember hó 1-től járó 8°/_o kamatai, 14 kor. bekebelezési, 18 kor. 30 fillér peri. 13 kor. 30 fill. végrehajtási és 12 kor. 30 fill. árverés körvényezési költségek kielégítése iránti végrehajtási ügyében az ezen kir. járásbíróság, mint tkkvi hatóság területén lévő, a széchenyuti 32. sz. tkjvben A 1. 1-7. sor., 225, 262, 270, 291, 508, 523, 538. hrsz. 21. házsz. ingatlanokból Zsemlics Jánost illető 1/2 részre 1444 koronában, u. o. 90. sz. tkjvben A + 1. sor. 209/a/b hrsz. ingatlanból ugyanazt illető 1/2 részre 690 koronában, az u. o. 100. sz. tkjvben A + 4. sor. 299/a/2. hrsz. ingatlanból ugyanazt illető ³²/₇₅₀ részre 16 koronában és az u. o. 111. sz. tkjvben A + 1. sor. 574. hrsz. ingatlanból ugyanazt illető ¹²⁸/₃₁₂₀ részre 65 koronában megállapított kiküldési árban az árverés elrendelték s arra határnapul

1904. évi november hó 30. napjának

d. e. 10 órája Széchenyut község házához kitézetel azzal, hogy ezen határnapon a fenti ingatlanok esetleg a kiküldési árban alul is eladatni fog.

Bánatpénzült leteendő a fentebb említett ingatlan kiküldési árának 10°/_o-a 144 kor. 40 fill., 69 kor., 1 kor. 60 fill., 6 kor. 50 fill.

Árverezni szándékozik tartoznak a bánatpénzt készpénzben, vagy óvadékképpé értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, avagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismerévent átszolgáltatni.

A vételár 3 egyenlő részletben 3 hónap alatt fizetendő az árverés napjától számított 5°/_o kamatokkal a muraszombati kir. adóhivatalnál.

Árverési hirdetemnyi kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál és Széchenyut község házában megtekinthetők.

Kelt Muraszombat, 1904. évi szeptember 14., a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Schick, kir. albiró.

4178/1904. tkv. sz.

Póthirdetemnyi.

A muraszombati kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Kollmann János széchenyuti lakos végrehajtónak, Zsemlics János ugyanottani lakos végrehajtást szenvedett elleni 100 kor. és járuléka iránti végrehajtási ügyében 4137/1904. sz. alatt kibocsátott árverési hirdetemnyben a széchenyuti 32. sz. tkjvben A 1. 1-7. sor., 225, 262, 270, 291, 508, 523, 538 hrsz. 21. házsz. ingatlanokból Zsemlics Jánost illető 1/2 részre 1444 koronában, az u. o. 90. sz. tkjvben A + 1. sor. 209/a/b. hrsz. ingatlanból ugyanazt illető 1/2 részre 690 kor. ban, az u. o. 100. sz. tkjvben A + 4. sor. 299/a/2. hrsz. ingatlanból ugyanazt illető ³²/₇₅₀ részre 16 kor.-ban és az u. o. 111. sz. tkjvben A + 1. sor. 574. hrsz. ingatlanból ugyanazt illető ¹²⁸/₃₁₂₀ részre 65 kor.-ban megállapított kiküldési árban

1904. évi november 30. napjának

délelőtti 10 órájára Széchenyut község házához az 1881. LX. 1.-ez. 167. §-a alapján Grah István végrehajtó érdekében is 213 kor. 84 fill. tőke követelése és járuléka kielégítése végett megtartati fog.

Értesítendő I. Dr. Vratarits Iván ügyvéd, mint Grah István és Kollmann János képvis. 2. Szabadfy József bírósági végrehajtó helyben.

Muraszombatban, a kir. bíróóság mint tkkvi hatóságnál 1904. szeptember 17-én.

Dr. Schick, kir. albiró.

Schicht-szappan

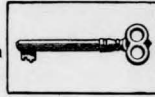
„szarvas“

vagy

„kulcs“

jegyyel

legjobb, legkímélőbb s endőfogva
lepusztó szappan. — Minden
káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlanul

kedvez főrudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek, köztük a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk emel fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmozott 15. osztálysorsjátékban újbol

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb: összesen 55.000, nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

1. osztály sorsjegyek tervezési árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagyis 1.50 kor., 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagyis 3.— kor.

1/2 " " " 3.— " 6.— " 1/1 " " " 6.— " 12.— "

" A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjünk.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyre kerünk

folyó évi november hó 6-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főrudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Terez-körút 46 a. I. fiók: Váci-körút 4 a. II. fiók: Múzeum-körút II a. III. fiók Erzsébet körút 54 a.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. és Társa bankháza Budapest.

Kérek részre... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyét a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget...korona összegben (postautalvánnyal küldöm) A nem tetsző törlendő.
(utánvételezni kérem)
(mellékelem bankjegyekben (bélyegeken).)

Pontos szám: